

7. V kakšni obliki se sestavlja pogodba na obroke? (pisno ali ustno)

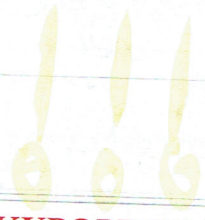
8. Kdaj zapadejo obveznosti:

Rok dobave je 20 dni po sklenitvi posla. Dobaviti je treba _____

Rok plačila je 30 dni od dobave. Prodajalec dobavi 29.9., rok začne teči _____ in se izteče _____.

Rok dobave je 15.5.fiksno. Dobaviti je treba _____.

Račun moramo plačati v 15 dneh od izstavitve računa. Datum računa je 7.5. Kdaj moramo plača

 **TO BESEDILLO SEM SKOPIRALA IZ
PRIPOROCENE LITERATURE ZA
MATURIS (do strani 93)**
KUPOPRODAJNA POGODBA - ponovimo

ZELO
SE NATAJČA
SA
NAUCITE!

1. KAJ JE KUPOPRODAJNA POGODBA IN KAKO NASTANE?

Učna situacija: Navedite primera, ko dnevno sklepamo kupoprodajne pogodbe.

- v trgovini
- na avtobusu
- v gostini

Oprelitev: Kupoprodajna pogodba je soglasna (sporazumna) izjava volje med ponudnikom (prodajalcem) in povpraševalcem (kupcem), da bosta menjala izdelek ali storitev za denar.

Na splošno lahko sklepamo kupoprodajne pogodbe v **poljubni obliki:**

- ⇒ med končnimi porabniki in trgovci na drobno prevladujejo kupoprodajne pogodbe v ustni obliki.
- ⇒ s. p. in pravne osebe pa najpogosteje sklepajo kupoprodajne pogodbe v PISNI obliki.

⇒ Naslednje kupoprodajne pogodbe pa nujno zahtevajo pisno obliko:

- prodaja blaga na potrošniški kredit,
- prodaja nepremičnin,
- prodaja vozil (avto, čoln ...).

Pomnite: Sklenitev kupoprodajne pogodbe ni isto kot izpolnitev kupoprodajne pogodbe.

Izpolnitev kupoprodajne pogodbe pomeni, da morata prodajalec in kupec izpolniti svoje obveznosti.

- Obveznost prodajalca je dobava blaga in izpolnjevanje še drugih dogovorov iz pogodbe (npr. montaža, servisiranje opreme ...).

- Obveznost kupca je prevzem in plačilo blaga.

Kupoprodajna pogodba kot listina (samostojni obrazec) se navadno uporablja kot okvirna, letna pogodba, na podlagi katere si dobavitelj zagotovi prodajo svojega blaga v naslednjem letu, kupec pa nakup blaga za potrebe prodaje.

Sklepnica ali zaključnica pa je oblika kupoprodajne pogodbe, navadno krajše vsebine. V razpredelnici so navedeni naslednji podatki: vrsta blaga, količina, kakovost, cena, dobavni pogoji (način in rok dobave) in plačilni pogoji (način, rok, kraj plačila), embalaža, reševanje sporov. Tudi sklepnico morata podpisati oba poslovna partnerja, saj s podpisom izražata soglasno izjavo volje.

Vaja 1: Kupoprodajna pogodba

Dokončajte definicijo.

Kupoprodajna pogodba je soglasna izjava volje med kupcem in prodajalcem, da bosta izdelek ali storitev merjala za dencii.

Razmislite in odgovorite.

1. V kakšnih oblikah se običajno sklepajo kupoprodajne pogodbe?

ustni, med pravnimi osebam pa v pisni obliki -

2. Kaj pomeni izpolnitev kupoprodajne pogodbe?

da prodajalec blago dobavi v ustreznem času, kakovosti... kupec pa ga prevzame in plača.

3. Kdaj se uporablja kupoprodajna pogodba kot listina (samostojni obrazec)?

uporablja se kot okvirna, letna pogodba, na podlagi katere si dobavitelj zagotovi prodajo blaga za naslednje leto.

4. Kaj je sklepnica ali zaključnica?

OBLIKA KUPOPRODAJNE POGODBE NAVADNO KRAJŠE VSEBINE -

5. Kdo podpiše kupoprodajno pogodbo kot samostojni obrazec oz. sklepnico?

oba poslovna partnerja: kupec in prodajalec

2. ZGRADBA KUPOPRODAJNE POGODBE

Dopolnite.

Kupoprodajna pogodba je PISNA poslovna listina, ki opredeljuje vsa razmerja med KUPCEN in PRODAJALCEM blaga.

Izpišite bistvene sestavine kupoprodajne pogodbe.

1 NAZIV PRODAJALCA

2 NAZIV KUPCA

3 CENA

4 KOLIČINA

5 KAKOVOST - PREDMET IN NATANČNA SPREDELITEV

6 DOBAVNI POGOJI

*OBVEZNE
BODAJNE*

7 PLACILNI POGOJI

8 EMBALAZA

9 SKLADNINA

10 REŠEVANJE SPOROV

Kupoprodajna pogodba ima naslednjo zgradbo:

(1) Pogodbeni stranki

- naziv in številka pogodbe,
- firmi obeh pogodbenikov (naziv, naslov),
- pooblaščen osebe za podpis pogodbe.

(2) Predmet

- Predmet je praviloma izdelek, vrsta blaga ali storitev, označen z nazivom, ki je običajen v trgovanju (blagovna znamka, ime, vrsta izdelka)

(3) Količina blaga (kvantiteta)

– Količino blaga izražamo:

1. v merskih enotah: _____
2. v kosih, ducatih, parih,
3. v embalažnih enotah: vreče, zaboj, sod, cisterna, karton, bala ...

Količino blaga določimo v pogodbi **natančno**. Pri tem je dovoljeno, da prodajalec izroči za _____ % večjo ali manjšo količino, razen če se količina izraža v _____. Dopusten odmik od navedene količine imenujemo **toleranca**.

Količino lahko označimo s **približno ali circa (ca)** - dovoljen odmik je _____ % nad ali pod dogovorjeno količino. Circa se uporablja zlasti za razsuti tovor (pesek, gramoz, drva, kmetijski proizvodi, blago v cisternah).

(4) Kakovost blaga (kvaliteta)

- Kakovost je lastnost, ki jo izražamo:
 - **z blagovno znamko in storitveno znamko** (to so posebne oznake, ki omogočajo razlikovanje določenih izdelkov in blaga od drugih podobnih izdelkov in blaga). Vrste blagovnih znamk: _____ in _____ blagovne znamke;
 - **z vzorci**, ki jih predloži kupec ali prodajalec (vzorci kopalnih kadi, ploščic, tkanine, pohištva ...);
 - s poskušnjami (testna vožnja, vinske poskušnje ...);
 - **z opisom fizikalnih ali kemičnih lastnosti blaga**, zlasti izdelkov široke potrošnje (barva, velikost, raztegljivost, oblika, zmogljivost ...);
 - **z izkoristkom** (izkoristek ali donos čistega proizvoda iz surovin: sladkor, čista svila ...)
 - s **trgovskimi razredi: I, II, III kvaliteta** (kmetijski proizvodi, les);
 - **z oznako »takšno – kakršno« (fr. telle – quelle)**; prodajalec bo izročil blago določene količine, ne da bi pri tem izbral ali ločil boljši del blaga, vendar blago ne sme biti pokvarjeno, npr. gnilo;
 - s **standardi**: z njimi želimo zlasti poenotiti pojme, oblike, lastnosti, dimenzije, kontrolne in merilne postopke, varnostne pogoje, dobavne pogoje... (slovenski, evropski, mednarodni, ameriški standardi...)
 - s **tipi**: z njimi poenotimo končne industrijske izdelke (tipi avtomobilov, koles, gospodinjski aparati, pohištvo ...);
 - **z normo** (papir);
 - s **specifikacijo**: v prodajni pogodbi se določi le vrsta blaga, kupec ima pravico, da v dogovorjenem roku natančneje določi (specificira) kakovost blaga (npr. prodajalna obutve bo čevlje odpoklicala v 4 - delnih količinah po 10 parov – za vsako pošiljko čevljev bo natančneje določila: model, barvo, velikost);
 - **z izrazom običajna kakovost**; blago mora ustrezati lastnostim, ki so običajne.
 - **z izrazom »ogledano – sprejeto«**; kupec je pred sklenitvijo pogodbe pregledal blago in njegovo kakovost odobril (nakup rabljenega blaga, nakup blaga na avkciji ali dražbi).
- Če kakovost v pogodbi ni določena in je prodajalcu znano, za kaj je blago namenjeno, mora prodajalec izročiti blago take kakovosti, da ustreza namenu.

Vaja 2: Firma in kvaliteta blaga

1. Opreделите firmo.

Primer firme: Sok, živilska industrija, d. d., Zdrava cesta 70, 5270 Ajdovščina, Slovenija

2. Napišite konkretne firme, ki jih poznate:

s. p. Jacimovstvo Inge sp.

d. o. o. Cartex d. o. o.

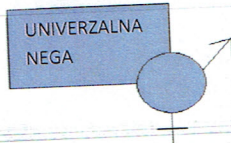
d. d. Ski d. d.

Ugotovite vrsto blagovne znamke glede na dejavnost.

a) Trgirska BZ

b) tovarniška BZ

c) storitev

a) Sami navedite primer za:

- tovarniško blagovno znamko
- trgovsko blagovno znamko
- storitveno blagovno znamko

Mercedes, Nike, Adidas
Mercedes, Spati
Zavarovalnica Triglav

Kako bi v naslednjih primerih smotrno določili kakovost blaga? Lahko kombinirate več postopkov.

	Določanje kakovosti blaga
Trgovec s čevlji na drobno želi nabaviti čevlje za prihodnjo sezono.	Blagovna znamka
Kmet namerava kupiti nov traktor.	tip
Gospodinja kupi jabolka in hruške na tržnici.	s poskusnjo
Trgovec z rabljenimi vozili kupi rabljen avto.	ogled
V megamarketu kupiš čokolado.	blagovna znamka
Trgovec z železnilo pisno naroči vijake.	TIP
Po katalogu kupiš stereo napravo.	TIP
V salonu pohištva kupite kuhinjske elemente.	TIP
Družina želi kupiti nov pralni stroj.	blagovna znamka, TIP
Dijak želi kupiti kolo.	blagovna znamka
Sosedovi želijo kupiti sliko znanega slovenskega umetnika.	ogled
Prodajalec kopalniške opreme želi pisno naročiti italijanske keramične ploščice za kopalnice.	opis fizikalnih ali kemičnih lastnosti blaga

(5) Cena blaga

- V pogodbah s fiksno ceno natančno določimo ceno za posamično blagovno enoto. Po tej ceni mora dobavitelj dobaviti blago.
- Ceno lahko določimo na podlagi določene osnovne kakovosti, če pa kakovost dejansko dobavljenega blaga odstopa od dejanske kakovosti, zaračunavamo pogodbeno dogovorjene odbitke ali pribitke (osnovni tip avta stane 20.000, - €, če kupec želi še zatemnjena stekla, posebna platišča, metalno barvo ..., se k osnovni ceni prištejejo še pribitki, cena torej naraste).
- Klavzule o nihanju stroškov omogočajo povišanje že dogovorjene cene v času od sklenitve pogodbe do

dobave, kadar se zvišajo posamezni stroški (npr. narastejo cene surovin, plače...), npr. strojogradnja, gradbeništvo.

- Ni nujno, da je cena v pogodbi **določena**, zadošča, da je **določljiva (velja tekoča cena)**: npr. borzno blago (nafta, pšenica, kava, zlato ...) in vrednostni papirji (delnice in obveznice).
- Če se stranki dogovorita za **dnevno ceno**, razumemo ceno, ki velja na trgu prodajalčevega kraja, v času, ko bi morala slediti izročitev blaga.
- Pri izražanju cene moramo tudi pojasniti, kateri poslovni partner plača nabavne stroške (zlasti stroške prevoza in zavarovanja), kakšne so pravice in obveznosti kupca in prodajalca ter kje preide rizik (in s tem lastništvo na blagu) v zvezi z blagom od prodajalca na kupca. Zato k ceni dodamo še **dobavno klavzulo** (najpogosteje uporabljamo klavzule ene točke, to sta: franco skladišče prodajalec in franco skladišče kupec).
- **Odtegljaji od prodajne cene oz. popusti pri prodajni ceni: skonto in rabat.**
 - **Skonto je popust pri ceni za plačila pred dogovorjenim rokom** (če kupec plača v roku 8 dni in ne v 60 dneh, dobi npr. 2% skonto; trgovci na drobno pogosto ponujajo skonto za plačilo v gotovini).
 - **Rabati so popusti pri cenah, ki jih prodajalec iz različnih vzrokov priznava kupcu, ne glede na plačilni rok.** Ločimo več vrst rabatov: količinski rabat, zvestobni rabat, otvoritveni rabat, rabat ob uvajanju novih izdelkov, rabat v času razprodaje, rabat zaradi napake na blagu ...

Vaja 3: Ugotovite vrsto popusta.

1. Trgovec s tekstilnimi izdelki in proizvajalec ženske konfekcije sta v pogodbi dogovorila plačilni rok 90 dni od datuma fakture. Kupec trenutno nima finančnih problemov, zato *želi prej plačati*. Prodajalec bo kupcu priznal 2% **SKONTO** je popust zaradi plačila z gotovino ali npr. v roku 8 dni prej.
2. Na trgu ponujajo *brezžični likalnik*, primeren za vsako potovanje. Dva tedna ga ponujajo z 20% odbitkom pri ceni. **rabat ob uvajanju svoj gre za nov izdelek**
3. Trgovec s čevlji je dobavitelju obljubil, da bo do konca sezone odpoklical 100 parov čevljev. Zato mu dobavitelj odobri 5% popust. **KOLIČINSKI RABAT**
4. Kupili ste dirkalno kolo. Ker ima poškodovano sedlo, vam je trgovec odobril 10% popust pri ceni. **RABAT ZARADI Pomanjkljivosti**
5. Prodajalna Vse za otroke že 10 let nabavlja otroška oblačila pri grosistu z otroško konfekcijo. Dobavitelj priznava prodajalni **ZVESTOBNI RABAT (STALNA STRANKA)** v višini 5% od vrednosti posla.

Vaja 4: Izpolnite tabelo za ustrezno dobavno klavzulo!

	Prodajalec: Sok d. d., Ajdovščina	Prodajalec: Sok d. d., Ajdovščina
	Kupec: Žeja d. d., N. Gorica	Kupec: Žeja d. d., N. Gorica
Blago: sadni sokovi FRBO Embalaža: plastenke po 0,5 l	Blago: sadni sokovi FRBO Embalaža: plastenke po 0,5 l	Blago: sadni sokovi FRBO Embalaža: plastenke po 0,5 l
Cena: 0,80 € /kos z 8,5 % DDV fco skladišče prodajalec	Cena: 1,00 € /kos z 8,5 % DDV fco skladišče kupec	
Kraj prenosa rizika (lastništvo)	<i>pri prodajalcu</i>	<i>v skladišču kupca</i>
Kraj prenosa dobavnih stroškov	<i>pri prodajalcu</i>	<i>v skladišču kupca</i>
Plačnik prevoza in zavarovanja do kupčevega skladišča	<i>kupec</i>	<i>prodajalec</i>
Kateri poslovni partner uveljavlja denarno odškodnino pri zavarovalnici v primeru poškodbe ali uničenja blaga med prevozom?	<i>kupec</i>	<i>prodajalec</i>

(6) Dobavni pogoji

- Dobavni pogoji so: **kraj, čas in način izročitve blaga**. *Izročitev blaga* pomeni vsa dejanja, ki jih mora opraviti prodajalec, da lahko kupec v določenem kraju in v določenem času blago prevzame in z njim razpolaga (pridobi lastninsko pravico na blagu).
- **Dobavni kraj (kraj izročitve blaga)** je pomemben, ker je od njega odvisna pristojnost sodišča, ki rešuje spore. Prodajalec lahko izroči blago v svojem skladišču, v kupčevem skladišču ..., odvisno od dogovorjene dobavne klavzule.
- **Dobavni rok (čas izročitve blaga)** je rok, v katerem je prodajalec dolžan blago izročiti kupcu v dobavnem kraju. Dobava je lahko:
 - * **takojšnja (promptna) dobava**: dobava najkasneje v **osmih dneh** po sklenitvi pogodbe.
 - * **kasnejša dobava**:
 - fiksni posel (npr. dobava 15. maja fiksno);
 - navaden terminski posel (npr. dobava konec junija, dobava v 60 dneh ...).
- **Način izročitve** pomeni dejanje prodajalca, ki je vezano na pripravo ali izročitev blaga, tako da ga kupec lahko prevzame v določenem kraju in določenem času.

(7) Plačilni pogoji

- Stranki v pogodbi sporazumno določita **kraj, čas in način plačila**. Če tega ne storita, veljajo določila **Obligacijskega zakonika**, po katerem mora kupec plačati kupnino (vrednost nakupa) ob izročitvi blaga v kraju izročitve, ali pa v kraju, kjer ima prodajalec sedež.
- Glede na **rok (čas) plačila** ločimo:
 - **predplačilo** (pred dobavo),
 - **promptno plačilo** (pri dobavi, ob prejemu računa),
 - **poznejše plačilo** (po dobavi blaga),
 - **posebne oblike** (obročno plačilo ...).
- Glede na **način plačila** ločimo:
 - **gotovinsko plačilo** (kupec in prodajalec uporabljata gotovino)
 - **polgotovinsko plačilo** (kupec plača z gotovino na transakcijski račun prodajalca)
 - **brezgotovinsko plačilo** (kupec plača iz svojega transakcijskega računa na transakcijski račun prodajalca)

 Vaja 5: Ugotovite vrsto plačila glede na rok in način plačila.		
Vrste plačila	Rok plačila	Način plačila
1. Pri nakupu avta na potrošniški kredit sem plačala 30% kupnine v gotovini.	predplačilo in dobavo	gotovinsko in brezgotovinsko
2. Položnico za učbeniški sklad si poravnal v gotovini na bančnem pultu, in sicer 3 dni pred prevzemom knjig v šolski knjižnici.	predplačilo	polgotovinsko
3. Ob dobavi kurilnega olja sem svoji banki naročila, da plača iz mojega TRR na TRR dobavitelja.	promptno	brezgotovinsko
4. Pri nakupih pogosto uporabljam plačilno kreditno kartico.	poznejše	brezgotovinsko
5. Blagajničarka v bližnji prodajalni z veseljem sprejme drobiž.	promptno	gotovinsko

(8) Reševanje sporov

- Morebitne spore rešujeta prodajalec in kupec praviloma sporazumno. Če to ni mogoče, določita:
 - ⇒ pristojno sodišče za reševanje sporov
 - ⇒ arbitražo (razsodišče) pri gospodarski zbornici.
- Zoper sklep sodišča je možna pritožba na višje sodišče, proti sklepu arbitraže pa ni možna pritožba.

(9) Ostale določbe

V ostalih določbah določita manj pomembne sestavine: embalažo, rok veljavnosti pogodbe, penale (kazen, ki jo mora plačati prodajalec, če zamuja z dobavo), skesnino = odstopnino (pogodbena stranka, ki odstopi od